

ogfaa vil være en større Virksomhed, og navnlig vil man finde, at hvor de Virksomhedsgrene, som ligge udenfor det egentlige Agerbrug, blomstred i større Omfang, bevirkes en Forøgelse i Folkemængden; men ved næriere Prøvelse af denne Tanke, og navnlig ved at give den Anvendelse paa Bestemmelsen af Vidragnet fra de forskjellige Amtsradskreds i Landet, faae vi, at den Berigtigelse, som vi, ved tillige at tage Hensyn til Folkemængden, fik i Resultat, deels i og for sig var temmelig utilstrækkelig, og deels saaledes, at den for et ikke ringe Antal Amter gav et Resultat, som stod i temmelig afgjort Modstrid til, hvad man iøvrigt antog med temmelig Sikkerhed at kunne sige om Virksomheden i de paagældende Amter. Det viste sig nemlig, at ikke saa Amter, som ansees for at være de fattigste, og hvor der er mindst Industri eller anden Virksomhed udenfor Agerbruget, have en forholdsvis større Folkemængde, saaledes at altsaa denne Fremgangsmaade ikke overalt vilde bevirke Forandring i den rigtige Retning, naar man holdt sig ubelukkende til den, og Udvalget har derfor troet at burde bringe endnu et Element ind i denne Beregning, saa at der ikke tages Hensyn til Folkemængden alene, men til Folkemængden i Forbindelse med den Tæthed, hvormed Befolkningen beboer Areal. Man gaaer i den Henseende ud fra følgende Forudsætning. Hvor en Befolkning boer meget spredt paa det Areal, som den dyrker, er det i Almindelighed Tilfældet, at de Bestandskilder, som kunne aabnes der udenfor selve Jorddyrkingen, ere sparsomme og faa, men jo mere der udvikler sig Handel, Haandværk og anden saadan Virksomhed udenfor Agerbruget, desto mere vil det bevirke, at Befolkningen kommer til at boe tættere sammen, og hvor paa den anden Side Tilstanden af Jordbruget er saaledes, at den bevirker en tættere Sammenslutning af Befolkningen, vil der igjennem denne gives Anledning til, at der udvikler sig Handel og Haandværk og anden Industri, ligesom der ogsaa bevirkes en Forbedring i Forbindelsesmidler, i Veie, i Udsætningsforhold, osv. Der er derfor al Grund til at antage, at det som almindelig Regel vil findes rigtigt, at hvor Befolk-

ningen boer tættere, vil dens Bestand være større, dens Virksomhed mangfoldigere, og der vil i det Hele taget være en større Skatteevne tilstede. Ved nu at forsøge paa at give denne Tanke praktisk Anvendelse gjennem en Beregning af, hvorledes Forholdet derefter vil stille sig i de forskjellige Amter, har det vist sig for Udvalget, at man virkelig herigjennem vil kunne berigtige de Resultater, vi fik af det blotte Hartkorn, paa en Maade, som stemmer meget nær med, hvad vi fra andre Kilder, der dog selvfølgelig ikke hvile paa en statistisk Grundvold, antog om de forskjellige Dele af Landet og deres Evne til at betale Skat. Disse Resultater have vi troet at være af Bigtighed for Rigsdagen, hvis den skulde beslutte sig til næriere at drøfte denne Tanke, og vi have derfor i Udvalgsbetænkningen Sp. 267—68 ladet trykke en Tabel, der viser, hvorledes hvert 100,000 Rb., som paa en af de nævnte Maader fordeles imellem Amtsradskredsene, vil falde paa hver af disse, og hvormeget der igjen af dette Beløb vil falde paa det enkelte Individ. Efter disse Grundsetninger har man altsaa stræbt mellem Amtsradskredsene at fordele de Summer, som skulde fordeles paa hele Landet; men dernæst skulde ogsaa den Sum, som faldt paa hver Amtsradskreds, fordeles mellem de enkelte Kommuner, og der har man da troet, at det vilde være rigtigt atter at tage væsentligt Hensyn til Hartkornet, saaledes at den halve Sum fordeles paa dette. Dernæst har man meent, at der var Grund til at benytte et Element, som man ikke kunde tænke paa at benytte ved Fordelingen mellem Amtsradskredsene, nemlig Amtsaadene, idet man har troet, at disse maatte kjende saa meget til de enkelte Kommuner i Amtet og deres Skatteevne, at man vilde kunne overlade til et Skøn af dem at bestemme, hvorledes en Deel af den Sum, der skulde fordeles mellem Kommunerne, skulde ligned; dog har Udvalget ikke troet i saa Henseende at turde gaae videre end til en Fjerdedeel. Dette er altsaa i korte Hovedtræk den Plan, som Udvalget foreslaaer Folkethinget at vedtage med Hensyn til Fordelingen af den Sum, der skal udredes af Landets forskjellige Kommuner, forsaavidt Folkethinget overhovedet vil gaae ind paa at repar-